

Baanrenovatie

FRANK PONT:

‘Behoud waar mogelijk de originele greens’

Van het oorspronkelijke ontwerp van een klassieke baan is vaak vrijwel niets meer over door goedbedoelde, maar volkomen verkeerde aanpassingen die in de loop van de tijd zijn aangebracht. Gelukkig is het mogelijk een klassieke baan weer in zijn oude luister te herstellen.

TEKST EN FOTO'S FRANK PONT

De originele hole zeven van Hardelot, Les Pins (foto 1).

‘EEN VAN DE BELANGRIJKSTE VAARDIGHEDEN VAN EEN GOEDE RESTAURATIE-ARCHITECT IS DE DISCIPLINE OM ZIJN EIGEN EGO BIJ DE VOORDEUR ACHTER TE LATEN’

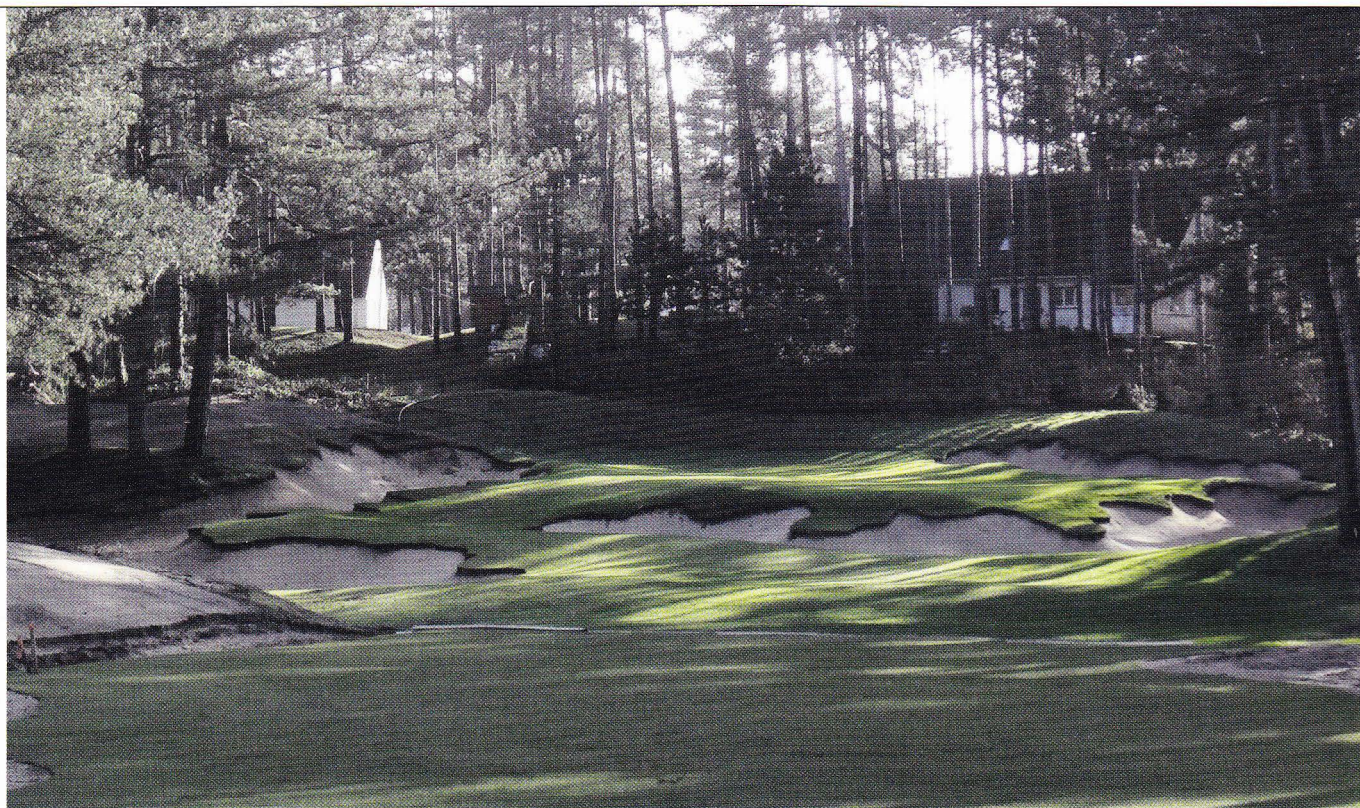
Vroeg in mijn carrière als golfbaanarchitect besloot ik mij te specialiseren in het restaureren van klassieke golfbanen.

Enerzijds omdat dit naar mijn mening de meest interessante golfbanen zijn, en Nederland een aantal klassieke golfbanen bezit waar ik al snel de mogelijkheid kreeg om op te werken (de Haagsche, de Kennemer, ‘de Pan’ en de Eindhoven-

sche), anderzijds omdat het restaureren van klassieke banen misschien wel het moeilijkste en daarmee meest interessante en uitdagende onderdeel van ons vak is. Maar wat is het dat deze klassieke golfbanen zo speciaal maakt?

In het begin van de twintigste eeuw, zo ongeveer van 1910 tot 1930, was er een periode waarin golfbaanarchitectuur tot grote bloei kwam. Dit tijdvak wordt dan

ook ‘the golden age’ van golfbaanarchitectuur genoemd. Dat er in die tijd zulke speciale golfbanen werden gemaakt kwam door een aantal factoren. Architecten als Harry Colt, Alistair MacKenzie en Tom Simpson kwamen vaak vanuit een ander beroep in de golfbaanarchitectuur terecht, waren academisch geschoold en introduceerden daardoor radicaal nieuwe zienswijzen in de industrie, zoals

Hole zeven na de restauratie. (foto 2)

bijvoorbeeld de strategische golfhole. Ook hadden de architecten het geluk dat ze op locaties konden bouwen, zoals duin- en heidegebieden, die voor de huidige generatie *off limits* zijn. Het laatste, bijna paradoxale, voordeel lag hem in het feit dat er in die tijd niet met groot materieel zoals bulldozers gewerkt werd, simpelweg omdat het er nog niet was. Dat betekende dat de cruciale elementen van de golfbaan met de hand werden gemaakt, waardoor er vaak veel subtiele nuances aanwezig zijn. Nu, bijna honderd jaar nadat deze banen gebouwd zijn, is er in veel gevallen aandacht nodig om het oorspronkelijke ontwerp weer volledig tot bloei te brengen. Net als bij oude schilderijen die na verloop van tijd gerestaureerd moeten worden, is het bij golfbanen niet anders. In de loop van de tijd veranderen de maaialijnen, versimplificeren de vormen van de bunkers en worden bomen en struiken steeds groter en zaaien zich uit. Dit nog los van goedbedoelde, maar vaak rampzalige aanpassingen die door de jaren heen door de golfclubs worden gedaan.

OORSPRONKELIJK ONTWERP

Een belangrijk onderdeel van het restaureren van klassieke golfbanen is het onderzoeken van de oorspronkelijke ontwerpgedachten van de architect door het bekijken

van oorspronkelijke tekeningen en teksten, oude luchtfoto's van de baan en detailfoto's van de holes en bunkers door de jaren heen. Cruciaal in mijn ogen is hierbij de intentie om de integriteit van het oorspronkelijke ontwerp zoveel mogelijk te behouden en/of te herstellen. Een van de belangrijkste vaardigheden van een goede restauratiearchitect is dan ook de discipline om zijn eigen ego bij de voordeur achter te laten. Wanneer ik een Colt of Simpson restaureer probeer ik terug te brengen wat er was. Mijn eigen ontwerp-ideeën pas ik wel toe bij mijn eigen banen zoals De Turfvaert en De Swinkelsche. Dat is misschien ook wel de reden waarom zeer bekende architecten niet altijd de beste restauraties afleveren.

RESTAURATIEREGELS

Ik ben bij het restaureren van een klassieke baan dus conservatief; waar mogelijk probeer ik te restaureren in plaats van te veranderen. Daarbij heb ik een aantal regels die ik zoveel mogelijk toepas:

1 Behoud waar mogelijk de originele greens. Als ze niet behouden kunnen worden, meet ze dan nauwkeurig in en herbouw ze in oorspronkelijke vorm.

In mijn opinie zijn de greens (en de routing) de belangrijkste elementen van een klassieke golfbaan. Daarom zou men

alleen maar moeten overwegen om een oorspronkelijke green te veranderen of verschuiven als alle andere opties uitputtend bekeken zijn. Het blijft mij verbazen hoe gemakkelijk klassieke banen hun oorspronkelijke greens veranderen. Een goed voorbeeld hiervan is het feit dat een paar jaar geleden nog alle greens van Frankfurter GC, een mooie Colt-baan, opnieuw opgebouwd werden waarbij de nieuwe greens een compleet andere stijl hadden. Wanneer de oorspronkelijke greens niet kunnen worden gehandhaafd, agronomisch hun eind hebben bereikt of verplaatst moeten worden, moet de club ten eerste de greens in detail in 3D inmeten. Dit geeft dan de mogelijkheid om de green exact hetzelfde te herbouwen op dezelfde locatie (zoals op de Haagsche) of op een nieuwe locatie.

Ook als de club besluit een nieuw ontwerp green toe te passen, zou ik altijd aanraden om de oorspronkelijke green in 3D in te meten. Mocht het nieuwe ontwerp tegenvallen dan kan je altijd terug naar het oorspronkelijke ontwerp. Als greens op een klassieke baan in het verleden al veranderd zijn, heb ik er geen probleem mee om, als ze niet passen, nieuwe greens te bouwen die qua stijl beter aansluiten bij de originele. Dit is wat ik met de vijf niet-originele greens op de Haagsche heb gedaan. ▶

Renovatie klassieke golfbanen

Hole zeven voor de renovatie. (foto 3)

2 Breng de oorspronkelijke strategie van de klassieke holes terug, zorg dat de greens hard en snel zijn en breng kort gemaaide graskuilen rond de greens terug. De essentie van een strategische golfhole is dat vanwege een asymmetrische verdediging van de green er altijd een optimale kant is op de fairway om de hole aan te spelen, waarbij deze plaats weer vaak verdedigd is door hindernissen. Op veel klassieke banen is de strategie verloren gegaan doordat de greens nu symmetrisch worden verdedigd (bijvoorbeeld de Kennemer) of doordat de fairways zijn versmald (de Rosendaelsche). Het restaureren van de originele strategie van de holes is mogelijk, waarbij het herstellen van het oorspronkelijke bunkerpatroon rond de greens en het verbreden van de fairways het belangrijkste zijn. Daarnaast is een essentiële voorwaarde van de strategische school dat de greens hard en snel zijn. Dit maakt het aanspelen van de pin vanaf de verkeerde plek op de fairway oneindig veel moeilijker. Tenslotte zijn kort gemaaide graskuilen rond de greens essentieel voor de variatie in het korte spel.

3 Restaureer de oorspronkelijke stijl van de bunkers. Op veel klassieke golfbanen zijn de bunkervormen in de loop van de tijd enorm versimpeld, soms uit onwetendheid maar soms ook omdat men niet de moeite wilde nemen voor het onderhoud. Omdat bunkers zo'n belang-

rijk onderdeel vormen van het karakter van een golfbaan, is het essentieel dat deze in ere worden hersteld. Dit is wat ik bij Tandridge, een chique Coltbaan net onder Londen, heb gedaan, met behulp van veel oude foto's van de oorspronkelijke bunkers.

4 Verwijder bomen en struiken in de speelgebieden van de holes. Op klassieke golfbanen horen bomen eigenlijk alleen een decoratieve rol te hebben. In de praktijk zie je echter dat er op vrijwel alle klassieke banen nu veel te veel bomen in spel zijn, of omdat zaailingen niet op tijd opgeruimd zijn of omdat overijverige baancommissies door de jaren heen bomen op totaal verkeerde plaatsen hebben geplant om de baan 'moeilijker' te maken.

HOLE ZEVEN, HARDELOT LES PINS

Een goed voorbeeld van het doorlopen van dit hele bovenstaande proces is de zevende hole van Harelol Les Pins, een prachtige door Tom Simpson in 1930 ontworpen beboste linksbaan in de duinen van de Côte d'Opale in Noord-Frankrijk.

Harelol Les Pins is een van de beste banen die Simpson op het Europese continent heeft gebouwd, wat veel wil zeggen gezien het feit dat daar namen als Morfontaine, Chantilly, Fontainebleau en Spa tussen zitten. Maar door de jaren heen was Harelol Les Pins ver afgedreven van zijn linksoorsprong; de baan was zachter en groener geworden, boomgroei was ongebreideld doorgegaan en met name de kenmerkende wilde bunkerstijl van Simpson was op vrijwel alle holes verloren gegaan.

In 2011 ben ik met mijn Franse partner Patrice Boissonnas gestart met een ambitieus restauratieprogramma om de baan weer meer een linksbaan te maken, met hardere greens en fairways en aanzienlijk minder bomen in de speelcorridoren. Daarnaast werden alle bunkers op de baan gerestaureerd, waarbij tot nu toe het werk op hole zeven het voorlopige hoogtepunt was. Wij hadden het geluk dat we van deze korte par-3 een oude foto net na de opening hadden weten te vinden, die liet zien hoe groot en grillig de oorspronkelijke bunkers rond de green waren (zie foto 1). Daar was na bijna tachtig jaar weinig meer van over; het zicht op de green werd aanzienlijk belemmerd door nieuw gegroeide bomen, de green was aan de achterzijde veranderd en daarnaast ook kleiner geworden en de bunkers waren veel kleiner geworden en vanaf de tee vrijwel onzichtbaar (foto 3). Het lukte ons Open Golf, de eigenaar van Harelol, te overtuigen dat deze wilde en majestueuze hole het verdiende weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht te worden, en dat is ondertussen ook gebeurd (foto 2).

Er wachten wereldwijd nog heel veel klassieke holes zoals Harelol Les Pins hole zeven op een serieuze restauratie. Ik hoop bij veel van hen een directe rol te kunnen spelen bij het weer tot leven brengen van deze kunstwerken.

FRANK PONT

Golfbaanarchitect ir. Frank Pont is Europa's leidende restaurateur van klassieke golfbanen. Naast Nederland is hij ook in België, Frankrijk, Spanje, Engeland en Schotland actief. Bekende clubs waar hij voor werkt zijn Swinley Forest, Koninklijke Spa, Le Touquet, Koninklijke Haagsche, Broadstone, Harelol, de Pan en Cruden Bay. Voor meer informatie www.infinitevarietygolf.com

